

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: **СОЦИОЛОГИЈА**
СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ: **РАЗРЕДНА НАСТАВА-ПРВА ГОДИНА**
ВЕЖБЕ ПО РАСПОРЕДУ: **ПОНЕДЕЉАК, УТОРАК 03.05.2020; 04.05.2020**
САРАДНИК У НАСТАВИ: **МАС Невена Настић**

47. САЗНАЊЕ

Сазнање настаје из тежње људи да спознају свет око себе и да га мисаоно протумаче, као и да помоћу ума овладају проблемима који се пред њих постављају.

Основни типови сазнања су здраворазумско, филозофско и научно.

48. УМЕТНОСТ

Уметност је посебан облик људског стваралаштва који је заснован на субјективном естетском доживљају и животном искуству ствараоца да, помоћу чулних симбола, изрази доживљај света или онога што би свет требало да буде.

Дела уметности су разноврсне духовне творевине, материјализоване у посебним облицима и формама (ликовној, музичкој, драмској, литерарној итд). Она су продукти индивидуалног стваралаштва; израз индивидуалности и оргиналности сваког уметника; плод маште и унутрашњег богатства личности и представљају израз слободе уметничког стваралаштва.

Уметности има три функције: 1) естетску, којом се утиче на обликовање укуса људи; 2) сазнајну, којом се обогаћује знање, иако то није примарна функција уметности; и 3) друштвено- прображајна, а то је могућност да се подстакне социјална акција, јер уметничко стваралаштво изражава стварност појава и друштвених збивања кроз призму своје емоционалности.

Врсте уметности

Постоје разне врсте уметности што условљава и разноврсне поделе, од којих, овом приликом указујемо на:

- fine уметности (музика, позориште, литература, ликовне уметности);
- комбиноване уметности (игра, позориште, опера);
- примењена уметност (керамика, текстил, минијатурно сликарство) и
- популарна уметност (филм, забава, штампа, радио и телевизија).

49. ДРУШТВЕНЕ ВРЕДНОСТИ И НОРМЕ

Вредности и норме су од великог значаја за сва друштва и културе.

Вредности су идеална својства објеката која их чине пожељним за људе. То су оне идеје које одређују шта се сматра важним, вредним и пожељним у неком друштву. Ове идеје дају значење и служе као водич људима у њиховој интеракцији са светом који их окружује.

Функционисање вредности осигурано је наградама и казнама. Свака заједница се осигурава одређеним вредностима које дају значење свим људским поступцима и свему што је специфично у појединачној заједници или култури

Друштвене норме, или друштвени правила, су правила понашања која одражавају вредности културе једног друштва и оне "непосредно регулишу понашање људи, и то често до најситнијих појединости".

Друштвених норми има много врста, али је најважнија подела на техничка правила и друштвене прописе.

Техничка правила су правила о понашању човека према спољној природи. То могу бити разна упутства о технолошким процедурама у производњи или процедурама у лечењу, правила о заштити на раду, противпожарној заштити, грађевинска правила итд.

Друштвени прописи су правила о понашању људи у друштву.

Њих има више врста: право, обичај, морал, мода, правила пристојности, правила лепог понашања (бонтон), правила учтивости итд, али се за моралне и правне норме може рећи да оне чине суштину друштвених прописа, јер су најчешће и све друге норме на њима засноване.